

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. K.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2019, č. j. 4 Az 41/2018 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 6. 2018, č. j. OAM-33/ZA-ZA12-K02-2018, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce poskytl dne 26. 1. 2018 údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že je ukrajinské národnosti, náboženským vyznáním křesťan (člen pravoslavné církve), je schopen se dorozumět česky, nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem politické strany ani nebyl nijak politicky aktivní; je svobodný, má přítelkyni a nezletilou dceru, obě jsou občanky Ukrajiny a v ČR mají trvalý pobyt. V zemi původu naposledy bydlel v Zakarpatské oblasti. Do ČR přijel roku 2014 autobusem z Ukrajiny. V minulosti pobýval v ČR od roku 2009, kdy obdržel české pracovní vízum, a roku 2014 získal pracovní vízum polské. Je zdrav a nebere žádné léky. O mezinárodní ochranu žádá, protože se obává věznění na Ukrajině pro své současné postoje proti vládě, v ČR má přítelkyni s dítětem.

[3] Během pohovoru dne 26. 1. 2018 žalobce dále uvedl, že má matku a sestru v Užhorodu, s otcem není v kontaktu. Do ČR přijel, jelikož si chtěl najít lepší práci a změnit svůj život. V ČR měl povolení k pobytu do roku 2013. Od roku 2013 nepracuje, od léta 2013 do dubna 2014 pobýval střídavě v zemi původu a v ČR, do ČR se trvale vrátil v dubnu 2014. Pobyt měl do 2. 9. 2013, ale zmeškal lhůtu pro jeho prodloužení. V dubnu 2014 přicestoval na polské vízum s platností do 29. 9. 2014, pak si chtěl vyřídit rumunský

pas, k čemuž zmocnil určitou osobu, dne 15. 12. 2016 bylo shledáno, že jde o padělek, byl mu uložen podmíněný trest odnětí svobody. Obdržel výjezdní příkaz k opuštění ČR do 14. 1. 2018. Od konce roku 2012 začal vyslovovat názory na politickou situaci na Ukrajině, zveřejňoval je přes sociální sítě; protestoval proti vládě prezidentů Janukovyče i Porošenka. Na internetové stránky Odnoklasniki (Spolužáci) vložil v průběhu více než půl roku asi šest videí se svými názory, dnes už stránka neexistuje. Vyjadřoval nesouhlas s tím, jak vláda řeší situaci na Krymu, v Luhanské a Doněcké oblasti. Vláda by tyto oblasti neměla podporovat, chtějí-li být pod vlivem Ruska, ať si pomohou samy. Strýc pracující u policie mu začátkem roku 2014 sdělil, že se o něj zajímá Služba bezpečnosti Ukrajiny (pozn. NSS: ukrajinská civilní kontrarozvědka, dále jen „SBU“), protože se k ní dostala některá jeho videa. Proti SBU nemá cenu nic řešit, proto si žalobce vyřídil vízum a v dubnu 2014 odjel do Polska, asi po měsíci mu matka sdělila, že dostal výzvu od soudu, zásilku nepřevzala a sdělila, že žalobce odcestoval; neví, co bylo obsahem dopisu. Dva dny po první výzvě přišla policie a provedla u nich domovní prohlídku, nic nenašla. V průběhu dvou až tří měsíců mu chodily další výzvy soudu. Ukrajinu navštěvoval několikrát ročně, ale potíže s policií ani státními orgány neměl. Obává se uvěznění za své výroky; známý, který pracuje na prokuratuře, mu sdělil, že je na něj vydán zatykač a hrozí mu 8 let vězení, byl obviněn ze separatismu, obrana před soudem je podle žalobce těžká, stejně člověka odsoudí. O mezinárodní ochranu v roce 2014 nepožádal, neboť očekával zajištění rumunského pasu. Při vyřízení polského víza ani při vycestování ze země původu potíže neměl. Při výpovědi v řízení o správním vyhoštění dne 15. 12. 2016 uvedl, že vycestuje dobrovolně a nesdělil nyní uváděné skutečnosti, jelikož se jej na ně nikdo neptal.

[4] Během doplňujícího pohovoru dne 14. 3. 2018 žalobce dále vypověděl, že na Ukrajinu nevycestoval, neboť nesouhlasil s výjezdními příkazy, jež mu byly uděleny dne 4. 1. 2017, 29. 9. 2017 a 3. 1. 2018. Od roku 2014 ještě za Janukovyče začal vyslovovat politické názory na situaci na Ukrajině. Žalobci bylo předestřeno, že v předchozím pohovoru uváděl prezentaci svých názorů na internetových stránkách od konce roku 2012 pod dobu zhruba půl roku; na otázku, zda tedy své názory žalobce projevoval do poloviny roku 2013, odpověděl, že o tom mluvili i s kamarády v přírodě, o natáčení nevěděl, své názory prezentoval na sociálních sítích i během pobytu v ČR, když mu začaly domů chodit dopisy, došlo mu, že se o něj opravdu zajímají. Na internetové stránky psal nesouhlas s Janukovyčovou i Porošenkovou vládou, vyjádřil se v tom smyslu, že pokud chtějí být zmiňované oblasti samostatné, ať se o sebe postarají, žalobce by je „*klidně odpojil od plynu*“. Videa natáčel kamarád S., žalobce ho zná už ze školy, ale jeho příjmení nezná. Žalobce byl dle své výpovědi označen za separatistu jen kvůli vyslovení uvedených názorů. Dokument o povolení policejní prohlídky má doma, může jej doložit; k doložení této skutečnosti byl žalovaným vyzván, k čemuž mu byla stanovena jednoměsíční lhůta. K prohlídce došlo asi na konci března 2014; další prohlídky se nekonaly; má strýce u policie, řekl mu, že po něm jdou a měl by vycestovat. Obsah výzvy k soudu nezná, ale byl to dopis od prokuratury, proto mu to bylo jasné, před doručením dopisu měl prohlídku, volali domů jeho příbuzným, ptali se, zda neví, kde se schovává. Z prokuratury mu přišlo asi 8 dopisů. Po jeho vycestování roku 2014 jim asi půl roku volala policie. Od poloviny roku 2014 už příbuzné ukrajinské orgány nekontaktovaly. Obviněn ze separatismu byl pro zveřejnění svých soukromých názorů. V jeho přítomnosti jej neobvinili, vychází ze strýcových slov, prý na něj použili ustanovení o separatismu. Své názory prezentoval od konce roku 2012 na Ukrajině a v ČR, kde je přestal prezentovat asi

pokračování

v březnu 2017. Žalovaný žalobce vyzval, aby do jednoho měsíce doložil dopisy, jež mu přišly z prokuratury. Kontakt s rodinou v zemi původu se snaží omezit na minimum, aby to nezjistila prokuratura; jednou za měsíc volá matce. Při posledním vycestování žádné potíže na hranicích neměl. V den, co opustil Ukrajinu, k nim přišli dva policisté a ptali se po něm. Zajímá se o něj SBU, před tím jej varoval strýc. Pokud by mu nebyla udělena mezinárodní ochrana, bude muset vycestovat, neví, co má dělat, chce si jakkoliv legalizovat pobyt, bojí se vrátit do země původu.

[5] Dne 21. 6. 2018 se žalobce seznámil s podklady rozhodnutí, avšak nenavrhl jejich doplnění, nevyjádřil se k informacím o zemi původu ani ke způsobu jejich využití; uvedl, že k nim nemá co dodat.

[6] Výše uvedeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona o azylu, žalobu proti tomuto rozhodnutí městský soud shora označeným rozsudkem zamítl.

[7] Městský soud v rámci odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že žalobcův azylový příběh je nevěrohodný, a to pro značné rozpory ve výpovědích. Samou podstatou žalobcova azylového příběhu bylo vyslovování politických názorů; dále v azylovém řízení uváděl už jen soukromé a rodinné důvody. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce vyjádřil obavu z věznění na Ukrajině pro své postoje proti současné vládě; během pohovoru dne 26. 1. 2018 tvrdil, že své politické názory začal vyslovovat od konce roku 2012 přes sociální síť, nejprve šlo o názory proti prezidentu Janukovyčovi, poté i Porošenkovi, na internetových stránkách psal o nesouhlasu s řešením vlády ohledně Krymu, Doněcku a Luhansku, obsahem stránek byla i videa natočená s kamarády, videí bylo asi šest, dále však sdělil, že své názory prezentoval asi jednou za měsíc v období půl roku. V doplňujícím pohovoru dne 14. 3. 2018 žalobce uvedl, že své politické názory vyslovoval až od roku 2014, podle svého posledního vyjádření prezentoval své názory od konce roku 2012 a přestal s tím až v březnu 2017.

[8] Tvrzení žalobce obsahují podle městského soudu i další výrazné rozpory, např. v pohovoru dne 26. 1. 2018 sdělil, že v ČR od roku 2013 nepracoval, v doplňujícím pohovoru dne 14. 3. 2018 však uváděl, že pracovní činnost vykonával ještě roku 2014. Dále dle údajů sdělených při pohovoru dne 26. 1. 2018 mu známý, který pracuje na prokuratuře, sdělil, že je na žalobce vydán zatykač a hrozí mu osm let vězení, avšak dle jeho výpovědi v rámci doplňujícího pohovoru ze dne 14. 3. 2018 ho měl o zahájení trestního stíhání a obvinění ze separatismu informovat strýc a dále mu přišly výzvy od prokuratury k soudu; přestože žalobce zmínil výzvy od prokuratury, vůbec se nezmínil o svém známém, jenž měl dle jeho výpovědi v rámci prvního pohovoru na prokuratuře pracovat. Městský soud dodal, že žalobcovy výpovědi trpí i dalšími rozpory, na které upozorňuje žalovaný v napadeném rozhodnutí. Přitom oba pohovory byly od sebe časově vzdáleny necelé dva měsíce, je tudíž stěží představitelné, že by takové rozpory byly zapříčiněny změnou paměťové stopy u žalobce, jenž je zdravý, plně svéprávný a v produktivním věku. Navíc, během doplňujícího pohovoru dne 14. 3. 2018 žalobce uváděl, že může doložit kopii povolení k domovní prohlídce a dopisy a výzvy z prokuratury. Žalovaný mu k tomu stanovil jednoměsíční lhůtu, která však marně uběhla, žalobce se o uvedených dokumentech nezmínil ani během seznámení se s podklady rozhodnutí dne 21. 6. 2018, ani

do konce azylového řízení, ani v řízení před soudem. Nevěrohodnost celého azylového příběhu žalovaný reflektoval v napadeném rozhodnutí a k této skutečnosti přihlédl při posuzování jednotlivých důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

[9] O účelovosti podané žádosti svědčí podle městského soudu též pobytová historie žalobce, který naposledy opustil zemi původu v dubnu 2014 na základě polského pracovního víza s platností do dne 29. 9. 2014, po uplynutí platnosti víza si obstaral padělaný rumunský pas, což bylo odhaleno dne 15. 12. 2016, a následně byl odsouzen za padělání a pozměnění veřejné listiny dle § 348 odst. 1 trestního zákoníku k desetiměsíčnímu podmíněnému trestu odnětí svobody, poté byl správně vyhoštěn a po neúspěšném odvolání mu byl vydán výjezdní příkaz s povinností vycestovat nejpozději do 14. 1. 2018. Dne 12. 1. 2018, téměř čtyři roky po opuštění země původu, ale zato dva dny před koncem doby pro opuštění ČR podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany; ze spisu nevyplývá, že by se v předchozích řízeních, jež s ním byla v ČR vedena, žalobce jakkoli zmínil o svých obavách z ukrajinských státních orgánů.

[10] I takto podaná žalobcova tvrzení by mohla mít podle městského soudu jistou relevanci ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany, pokud by se ukázalo, že občané Ukrajiny jsou za běžných okolností pronásledováni či jim hrozí vážná újma ze strany SBU. Tak tomu ovšem není. Informace o zemi původu obsažené ve správním spisu popisují různé případy nezákonností, jež lze podřadit pod § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, avšak jedná se o méně časté případy, k nimž docházelo na východní Ukrajině, a to v bezprostřední souvislosti s ozbrojeným konfliktem vůči osobám podezřelým z členství v ozbrojených skupinách. Žalobce žil před odjezdem z vlasti v Zakarpatské oblasti, tj. v nejzápadnější části Ukrajiny značně vzdálené od rizikových oblastí na východě země. Co se týče projevování názorů, vyznačuje se ukrajinské mediální prostředí pluralitou a otevřenou kritikou vlády a svoboda projevu je obecně dodržována (souhrnná informace OAMP MV ze dne 22. 1. 2018), v některých případech bývají některé projevy stíhány, avšak z uvedených konkrétních případů jde toliko o jednotlivce, a to z řad novinářů či jiných mediálních pracovníků (zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 12. 12. 2017), zatímco žalobce měl publikovat své názory na soukromých stránkách, které již neexistují. Také informace Amnesty International ze dne 22. 2. 2018 a Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018 zmiňují některé jednotlivé případy represí, jež však byly zaměřeny výlučně proti profesionálním médiím. Žalobce nadto během azylového řízení uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem politické strany ani nebyl nijak politicky aktivní.

[11] S ohledem na uvedené městský soud neshledal, že by žalobce mohl mít odůvodněný strach z pronásledování z politických důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu, ani že by mu při návratu od země původu hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy v podobě mučení nebo jiného nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, které by bylo důvodem k udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

[12] Městský soud uzavřel, že žalovaný svůj výrok o neudělení mezinárodní ochrany v napadeném rozhodnutí řádně odůvodnil a dodržel veškeré nezbytné procesní standardy. Žalovaný především upozornil na četné rozpory a vnitřní nekonzistentnost žalobcova azylového příběhu, a to uvedením konkrétních rozporů na určitých místech i

pokračování

nevěrohodností azylového příběhu jako celku. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a přijaté řešení tak odpovídalo okolnostem daného případu. Podkladům nelze upřít ani aktuálnost, žalovaný se snažil zajistit údaje, jež by nejlépe vystihovaly poměry ke dni vydání napadeného rozhodnutí; více se zaměřil na aktuálnost informací o zemi původu, jež se vztahovaly k žalobcem uvedeným důvodům. Všemi zjištěnými okolnostmi se žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečným způsobem objektivně zabýval a uspokojivě odůvodnil, proč se v případě žalobce nejedná o důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

[13] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[14] Stěžovatel především v obecné rovině namítal, že ve správním řízení byl porušen § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. rozhodné okolnosti případu, včetně těch, které svědčí ve prospěch stěžovatele. V návaznosti na to byly porušeny další zásady správního řízení, zejména ty, jež jsou obsaženy v § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť „správní orgány“ (patrně míněn správní orgán – pozn. NSS) nepřihlédly ke specifickým okolnostem případu a nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení. Městský soud přitom podle stěžovatele zcela ignoroval jím namítané podstatné skutečnosti a omezil se v podstatě výlučně na odkazy na žalobou napadené rozhodnutí, aniž by ho skutečně přezkoumal. Stěžovatel se domnívá, že městský soud řádně nevypořádal uplatněné žalobní námitky, čímž bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces; za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodu považuje i rozhodnutí žalovaného.

[15] Stěžovatel dle svých slov při pohovorech ve správním řízení opakovaně poukazoval na to, že se obává návratu do země původu s ohledem na svou předchozí protistátní činnost, neboť se ostře vyjadřoval proti tomu, jakým způsobem vláda řeší situaci na Ukrajině, takže byl dokonce na jeho osobu vydán zatykač. Stěžovatel má za to, že dostatečně prokázal důvodnost nároku na udělení politického azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť již byl v zemi původu za uplatňování svých politických práv pronásledován a v případě návratu mu hrozí další persekuce. Stěžovatel předestřel žalovanému dle svého přesvědčení dostatečně jasný a konkrétní azylový příběh, který dokládá možné pronásledování stejně jako hrozbu vážné újmy.

[16] Stěžovatel v této souvislosti poukazuje na Příručku UNHCR k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, podle níž žadatel často nemůže dostatečně prokázat svou výpověď listinnými či jinými důkazy, a proto je nutné ji uznat i v případě pochybností. Městský soud však potvrdil názor žalovaného, že stěžovatel neposkytl dostatečnou podporu pro svá tvrzení a jeho příběh je nevěrohodný. Tento postoj není podle stěžovatele nijak doložen a jde pouze o subjektivní hodnocení na úrovni obecných spekulací. Žalovaný totiž odmítl přispět svou aktivní činností ke zjištění skutkového stavu věci a zároveň opomíjí zmiňované obecné pravidlo o tom, že v pochybnostech má být vycházeno ze žadatelovy výpovědi. Žalovaný řádně nezjistil skutkový stav, tvrzení stěžovatele byla bagatelizována, aniž by byla dostatečně ověřena jejich relevance. Stěžovatel cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího

správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), a má za to, že již samo zapojení stěžovatele do protivládní činnosti je zjevně způsobilé být důvodem pro udělení azylu, a to i s ohledem na rozsah persekuce, které jsou v zemi původu všichni odpůrci režimu vystaveni, což podle stěžovatele vyplývá i z podkladů založených ve správním spise.

[17] Stěžovatel je dále přesvědčen o tom, že mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. S odkazem na informace o zemi původu založené ve správním spisu (zejména zprávu Human Rights Watch) stěžovatel uvádí, že mu v případě návratu do země původu hrozí uvěznění v nelidských podmínkách, přičemž tuto hrozbu nelze vyloučit odkazem na nevěrohodnost tvrzení stěžovatele.

[18] Zcela absurdní je podle stěžovatele zdůvodnění ve vztahu k absenci hrozby vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný v tomto ohledu vychází ze zcela nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Městský soud i žalovaný se domnívají, že s ohledem na místo původu stěžovatel nemůže být dotčen probíhajícím konfliktem. Stěžovateli nicméně v případě návratu do země původu reálně hrozí odvod do armády, a to zejména s ohledem na rozsáhlou dezerci v počátku ozbrojeného konfliktu, kdy armáda musí početní nedostatek doplňovat odvody bojeschopných mužů, ale i žen. Stěžovatel poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS, a dodává, že na Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt neurčitého rozsahu, při němž dochází k nerozlišujícímu násilí, v jehož důsledku umírají civilisté. Stěžovateli v případě návratu do země původu hrozí nedobrovolné zapojení do zmíněného konfliktu, přičemž městský soud ani žalovaný otázku hrozící vážné újmy náležitě neposoudili.

[19] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[20] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pokládá všechny námitky stěžovatele za nedůvodné, přičemž stěžovatel v kasační stížnosti v podstatě opakuje žalobní námitky, proto žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě, jakož i na své rozhodnutí a na správní spis a navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně aby ji pro nedůvodnost zamítl.

[21] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[22] Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1)

pokračování

kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*, 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno 4) *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský (městský) soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský (městský) soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[23] Nejvyšší správní soud neshledal v případě stěžovatele relevantní argumenty svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[24] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatelem uplatněné kasační námítky zůstaly ve velmi obecné rovině, stěžovatel se omezil v podstatě jen na negaci závěrů žalovaného a městského soudu, aniž by se však zabýval jejich jednotlivými úvahami a závěry a pokusil se je zpochybnit či vyvrátit vlastní, dostatečně konkrétní argumentací. Stěžovateli tak lze sice přisvědčit, že žalovaný i městský soud založili své závěry o tom, že stěžovatel nesplnil podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) ani b) zákona o azylu ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, na úvaze o nehodnověrnosti výpovědi stěžovatele, nelze však již souhlasit s tím, že tento svůj závěr žalovaný ani městský soud dostatečně nezdůvodnili ani nedoložili.

[25] Jak vyplývá z výše uvedené rekapitulace, žalovaný i městský soud hodnotili zcela konkrétně jednotlivé uznávané indikátory hodnověrnosti výpovědi, resp. azylového příběhu stěžovatele, jak jsou v podstatě shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) (dále jen „kvalifikační směrnice“), zejména vnitřní a vnější konzistentnost stěžovatelovy výpovědi, otázku, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, její plausibilitu ve světle mimo jiné relevantních informací o zemi původu atd. Přitom podrobně popsali především vnitřní nekonzistentnost výpovědi stěžovatele, tedy četné, nikoliv marginální, ale naopak zásadní rozpory zejména mezi tím, co stěžovatel uvedl v rámci prvního a druhého pohovoru ve správním řízení, což lze jen stěží vysvětlit výpadky paměti či jinými objektivními okolnostmi.

[26] Žalovaný i městský soud tedy ve svých rozhodnutích připomněli, že během pohovoru dne 26. 1. 2018 stěžovatel tvrdil, že své politické názory prezentoval veřejně prostřednictvím sociálních sítí, resp. internetových stránek od konce roku 2012 po dobu zhruba půl roku, asi s měsíční periodicitou, přičemž měl kritizovat nejprve prezidenta Janukovyče, po té i prezidenta Porošenka. Režim prezidenta Janukovyče byl ovšem svržen událostmi tzv. euromajdanu až v únoru 2014 a Petro Porošenko byl zvolen

prezidentem Ukrajiny až v květnu 2014, ve stěžovatelem vymezeném časovém období tedy tento úřad vůbec nezastával. Zjevně i kvůli těmto rozporům stěžovatel při druhém pohovoru dne 14. 3. 2018 uvedl, že své politické názory vyslovoval až od roku 2014, avšak ve svém posledním vyjádření v rámci téhož pohovoru se vrátil k tomu, že své politické názory veřejně šířil již od konce roku 2012, nikoliv však po dobu půl roku, jak původně tvrdil, ale měl v tom pokračovat dokonce i po svém odchodu do ČR až do března 2017. Přestože pracovník žalovaného během druhého pohovoru v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 - 55) tyto rozpory stěžovateli přdestřel a dal mu možnost je vysvětlit, stěžovatel žádné hodnověrné vysvětlení nenabídl. Obdobně je možné poukázat rovněž na závažné rozpory ve výpovědích ohledně toho, od koho se stěžovatel měl dozvědět o svém údajném trestním stíhání, kdy se měly konat tvrzené domovní prohlídky atd.

[27] Z protokolů o obou pohovorech je rovněž zřejmé, že stěžovatel odpovídal na konkrétní otázky týkající se jeho údajného pronásledování za projevy politických názorů nekonkrétně a vyhýbavě, nezmiňoval v podstatě jediné konkrétní jméno či přesnější funkci jakékoli osoby, která by měla být spojena s jeho tvrzeným trestním stíháním či s faktem, že se o něj měla zajímat SBU; stěžovatel jmenoval pouze křestní jméno svého kamaráda, který s ním měl točit zveřejňovaná videa, avšak přesto, že ho zná již od školních let, neznal nebo nepamatoval si jeho příjmení.

[28] Podstatné je rovněž konstatování žalovaného i městského soudu, že stěžovatel nepodpořil svou výpověď o tom, že je na Ukrajině trestně stíhán pro šíření svých politických názorů, žádnými listinnými důkazy. Důkazní břemeno v azylovém řízení nespočívá výlučně na bedrech žalovaného, ale v souladu s čl. 4 odst. 1, 2, 3 a 5 kvalifikační směrnice ho sdílejí žadatel i správní orgán. Podle těchto ustanovení i ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS) je povinností žadatele předložit veškeré náležitosti potřebné k doložení žádosti o mezinárodní ochranu. Jistě, pokud žadatel takové důkazy z objektivních příčin k dispozici nemá, podá ohledně těchto chybějících náležitostí uspokojivé vysvětlení a jeho výpověď jinak splňuje výše uvedená kritéria hodnověrnosti, správní orgán i soudy jsou povinny z ní v souladu s čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice vycházet. To však není případ stěžovatele, který mj. neposkytl žádné hodnověrné vysvětlení, proč nemá ani on sám ani jeho příbuzní v zemi původu k dispozici žádné listiny, které by dokládaly jeho trestní stíhání, uskutečněné domovní prohlídky apod. Naopak, jak již bylo rovněž konstatováno, pracovníku žalovaného během doplňujícího pohovoru potvrdil, že některé tyto dokumenty má u sebe, a přislíbil, že je žalovanému poskytne. Následně tak však neučinil nejen ve správním řízení, ale ani v pozdějším řízení soudním. Stěžovateli tedy nesvědčí tzv. *benefit of the doubt*, jehož se dovolává v kasační stížnosti.

[29] Žalovanému i městskému soudu lze rovněž přisvědčit v tom ohledu, že hodnověrnost výpovědi stěžovatele podstatně dále snižuje nejen skutečnost, že o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel požádal až po čtyřech letech pobytu v ČR a až po té, co mu bylo uloženo správní vyhoštění, ale navíc dle protokolu ze dne 15. 12. 2016 o vyjádření stěžovatele právě v rámci řízení o správním vyhoštění stěžovatel ve své tehdejší výpovědi

pokračování

neuvěděl nic o tom, že by měl být na Ukrajině pronásledován pro své politické názory, přestože si nepochybně uvědomoval, že se právě v uvedeném řízení rozhodovalo o jeho povinnosti navracení do země původu.

[30] Všechny uvedené skutečnosti, hodnocené jednotlivě i ve svém souhrnu, plně odůvodňují závěr žalovaného i městského soudu o nehodnověrnosti azylového příběhu stěžovatele, a již jen z tohoto důvodu, aniž by se Nejvyšší správní soud zabýval dalšími úvahami žalovaného či městského soudu vztahujícími se k posuzovaným formám mezinárodní ochrany, lze konstatovat, že stěžovatel nesplnil podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

[31] Pokud jde o stížní námitku, podle níž měla být stěžovateli udělena doplňková ochrana dle § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu, musela by být i v případě přijatelnosti stěžovatelovy kasační stížnosti jako celku tato námitka posouzena dle § 104 odst. 4 s. ř. s. jako nepřípustná, neboť jí stěžovatel neuplatnil v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohl. Nelze tedy ani městskému soudu vytýkat, že se této otázce podrobněji nevěnoval. Navíc stěžovatel směřuje otázku tvrzených obav, že bude po návratu do země původu odveden do armády a bude nasazen do místa ozbrojeného konfliktu na jihovýchodní Ukrajině, s otázkou skutečného nebezpečí vážné újmy dle čl. 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, resp. čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice v podobě vážného ohrožení života nebo tělesné integrity civilisty (nikoli vojáka) z důvodu svévolného násilí v situaci tamního ozbrojeného konfliktu.

[32] Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu by pouze za určitých kvalifikovaných okolností mohla být významná z pohledu možného pronásledování z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, který musí být vykládán v souladu mj. s čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice, podle něhož může být za pronásledování považováno také trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení (vyklučující klauzule) uvedené v čl. 12 odst. 2 této směrnice. Dále podle čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) kvalifikační směrnice mohou být za pronásledování obecně považována také právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem, a také nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání (včetně případného takového nepřiměřeného trestání odepření výkonu vojenské služby z důvodu svědomí; k těmto otázkám viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36, a v nich citovaný rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015 ve věci *Shepherd*, C-472/13, ECLI:EU:C:2015:117, srov. též rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 11. 2020, *EZ*, C-238/19, ECLI:EU:C:2020:945). Z relevantních informací o zemi původu založených ve správním spise (viz např. informace OAMP MV ze dne 22. 1. 2018) však vyplývá, že stěžovateli ani v případě nástupu na základní vojenskou službu nasazení do oblasti bojů na jihovýchodě Ukrajiny nehrozí, neboť do této oblasti jsou od podzimu 2014 nasazováni již pouze profesionální vojáci a dobrovolníci, nikoliv však vojáci základní vojenské služby. Stěžovateli nehrozí ani trestní postih za nenastoupení vojenské služby, dokud si nepřevzme povolávací rozkaz (nic takového stěžovatel ve správním ani soudním řízení

netvrdil), přičemž zmiňovaná informace OAMP MV ČR rovněž uvádí, že na Ukrajině existuje možnost náhradní (civilní) služby, která je vykonávána většinou v nemocnicích těmi, kteří odmítnout nastoupit vojenskou službu z náboženských důvodů (stěžovatel v žádosti uvedl, že je pravoslavného vyznání).

[33] Pokud jde skutečně o důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu, žalovaný shromáždil dostatečně aktuální a adresné informace o zemi původu rovněž ohledně závěru, že ozbrojený konflikt na jihovýchodě Ukrajiny, byť jistě kolísavé intenzity, se teritoriálně ustálil na linii dotyku obou zneprátených stran a že bezpečnostní situace v Zakarpatské oblasti na západě Ukrajiny, odkud stěžovatel pochází a která je vzdálená od míst, kde se tento konflikt odehrává, jak jen to je v rámci Ukrajiny možné, je klidná a stabilní, takže lze nepochybně konstatovat, že stěžovateli v této oblasti uvedený typ vážné újmy nehrozí. Pokud by se situace v souvislosti s nynějším shromažďováním ozbrojených sil Ruské federace na hranicích s Ukrajinou a na okupovaném Krymu v nejbližší době změnila a došlo by k ozbrojené invazi na území Ukrajiny, měl by stěžovatel jistě možnost podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která by pak v případě rozšíření ozbrojeného konfliktu na celé území jeho země původu, resp. i do Zakarpatské oblasti, musela být žalovaným posouzena jako přípustná.

[34] Z uvedených závěrů zároveň vyplývá, že Nejvyšší správní soud shledal rozhodnutí žalovaného i městského soudu v podstatných otázkách plně přezkoumatelnými a že přijatelnost kasační stížnosti nemohou zakládat ani zcela obecné námitky stěžovatele o nedostatečném zjištění skutkového stavu žalovaným či městským soudem, o tom, že žalovaný měl svým postupem porušit některé zásady správního řízení či že se žalovaný či městský soud dostatečně nevypořádali s tvrzeními stěžovatele. Žádná taková pochybení ze strany žalovaného ani městského soudu Nejvyšší správní soud neshledal.

[35] S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a městský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[36] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. dubna 2021

pokračování

5 Azs 145/2019 - 40

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu